

Radość projektowania

Anna Żakiewicz

Słowo *design*, często w jego spolszczonej wersji *dizajn*, towarzyszy nam w życiu codziennym coraz częściej. Nosimy *designerskie* ciuchy i buty, urządzamy mieszkania *designerskimi* meblami, używamy *designerskich* gadżetów – torebek, telefonów komórkowych oraz iPodów. Ba, nawet to, co dotąd określaliśmy jako plan działania (czy strategia postępowania), ostatnio bywa nazywane *designem*. *Designerzy* oraz rezultaty ich pracy towarzyszą nam wszędzie – w domu, biurze, urzędzie, centrum handlowym i na ulicy, kiedy bierzemy do ręki książkę czy czasopismo, przeglądamy strony internetowe, a nawet wtedy, gdy sprawdzamy najrozmaitsze statystyki, łącznie ze słupkami sondażowymi prezentującymi stopień poparcia dla poszczególnych partii politycznych czy ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia

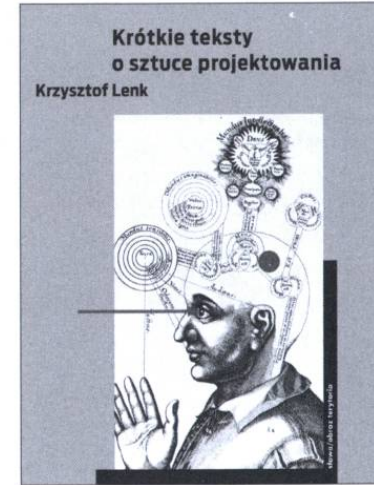
jakiegoś zjawiska. Słowem – to projektanci mają niewątpliwie największy obecnie wpływ na kulturę wizualną, postrzeganie otaczającej nas rzeczywistości. Kształtują gust. Na pewno więc warto dowiedzieć się, jak to robią. Szczególnie jeśli – jak Krzysztof Lenk – w widoczny sposób kochają swój zawód, w którego wykonywanie wkładają całą swoją wiedzę, doświadczenie i entuzjazm. I w dodatku – potrafią to opisać.

Książka Krzysztofa Lenka, czynnego od lat zawodowo grafika–projektanta (w 1990 r. wspólnie z Paulem Kahnem założył studio Dynamic Diagrams specjalizujące się w projektowaniu informacji) i pedagoga (od 1982 r. jest profesorem Rhode Island School of Design) zawiera – zgodnie z jej tytułem – krótkie teksty (łącznie 25, z lat 1975–2009, w tym 3 arcyciekawe

wywiady) o sztuce projektowania. Skoncentrowana jest na projektowaniu graficznym, czyli głównie plakacie, typografii, diagramach, a także kluczowych zagadnieniach nauczania projektowania. Autor opowiada o swych mistrzach i przyjaciółach (Tadeuszu Trepkowskim, Henryku Tomaszewskim, Macieju Urbańcu, Janie Lenicy, Waldemarze Świerzym – by wymienić tylko tych największych). Analizuje swoje spostrzeżenia związane z klasycznymi, znanymi wszystkim ikonami tzw. polskiej szkoły plakatu, jak plakaty związane z muzyką Chopina autorstwa Tomaszewskiego i Trepkowskiego. Ciepło wspomina „dni słoneczne” i „dni deszczowe” wybitnego twórcy plakatu Józefa Mroszczaka, w tekście adresowanym do jego syna, Marcina, również plakacisty. W rozmowie z Marcinem Giżyckim Lenk

porównuje *design* europejski i amerykański, zarówno w aspekcie rynkowym, jak i edukacyjnym. Posługując się komputerem jako podstawowym narzędziem, Lenk jednocześnie demitologizuje jego rolę w projektowaniu, twierdząc – nieco przewrotnie – że równie dobrze można pracować bez niego.

W wywiadzie dla kwartalnika „2+3D” autor odsłania fascynujące tajniki projektowania informacji, na której czytelność wpływa klarowność i logika przedstawienia detali w kontekście całości, harmonijne zgranie środków wizualnych, gdzie przestrzeń, kolor, kształt, kontrast, wielkość i krój tekstu muszą wspierać się nawzajem, a żaden z elementów nie może pretendować do grania samodzielnej roli. Warto o tym pamiętać, kiedy będziemy oglądać w telewizji czy prasie podsumowania najbliższych wyborów! Nie należy też zapominać, że grafika informacyjna nie jest wynalazkiem naszej epoki; ma swoje źródła w renesansowych rycinach naukowych, a koło, często używane we współczesnych diagramach jako

symbol i graficzne odzwierciedlenie pełni lub zamkniętej całości, w podobnej roli występowało już w starożytności.

Książka została wzorowo zaprojektowana przez samego autora. Cieszy wyrefinowaną elegancją w przeciwieństwie do wielu publikacji tego typu – nierzadko wręcz krzykliwych i pretensjonalnie przeładowanych nadmiarem graficznych

„ozdobników”. Świetnie dobrane i ciekawie włamane ilustracje znakomicie dopełniają tekst, w pełni realizując przesłanie zawarte w cytacie ze św. Jana z Damaszku (850 r.n.e.), służącym jako motto książki: „*Obrazy odkrywają i pozwalają pojąć sprawy, które są ukryte (...) Przeko obraz został wynaleziony, by wesprzeć wiedzę, odsłonić znaczenie rzeczy tajemnych i uczynić je pojętymi*”.

Głównej narracji towarzyszą komentarze (umieszczono je na bocznych łamach, złożone mniejszą, prostszą – bezszeryfową – czcionką), które objaśniają ilustracje oraz wzbogacają starsze teksty współczesnymi uwagami lub wprowadzają uzupełniające wątki. □

Krzysztof Lenk
KRÓTKIE TEKSTY
O SZTUCIE PROJEKTOWANIA

Gdańsk : „słowo/obraz terytoria”, 2011. – 199 s.
: il. (w tym kolor.) ; 25 cm
76.01(084.11)